

Michael Dupont

De sindssyge og de døde

Hvad kan vi nå?

- Lidt om Daisy
- Embedslægernes arkiver
- Dødsattester
- Behandling af sindssyge
- Sindssygehospitalernes arkiver
- Lidt om Arkivloven

Lidt om Daisy

- Daisy er Rigsarkivets database
- Findes www.sa.dk
- Arkivskaber: Den myndighed, der har skabt arkivet
- Arkivserie: Det, arkivaliet kaldes

Søg i arkivaliesamlingerne

Arkivskaber eller arkivserie:

Arkivskaber:

Arkivserie:

Periode: -

Søg i Daisy

Embedslæger

- En offentlig ansat læge
- Ca. 1790 indføres distriktslægerne
- Før 1915: Distriktslæge (lægedistrikt) eller stiftsfysikus (stiftsfysikat)
- Efter 1915: Kredslæge (lægekreds) eller amtslæge (amtslægekreds)

Hvilken lægekreds?

- De brune kasser (øst for Storebælt)
- DIGDAG (hele landet)

Embedslægearkiver

- Man kan bl.a. finde:
- Dødsattester
- Jordemoderprotokoller/fødselsprotokoller
- Medicinalberetninger
- Vaccinationsprotokoller
- Oplysninger om epidemier, bl.a. tuberkulose

Jordemoderprotokoller

- Fra 1861
- Kaldes jordemoderprotokoller eller fødselsprotokoller
- Indeholder oplysninger om barnets fødsel, længde og vægt
- Problem: Jordemoder behøver ikke bo i samme sogn som barnet

Medicinalberetninger

- 1803: Praktiserende læger pålægges at udfærdige en årlig medicinalberetning
- Sundhedskollegiet og centralmagten fik situationsrapporter over landets sundhedstilstand
- Læs mere her: Jørgen Mikkelsen m.fl. (red.): *"af yderste Vigtighed for det hele Borgersamfunds Tryghed". Medicinalberetninger og deres anvendelsesmuligheder i historisk forskning*, 2006

Eksempel

- Kalundborg Lægekreds: Medicinalberetninger for Holbæk Amt 1896-1955 (trykt)

Legale Ligsyn.

Der er foretaget 12 Obduktioner og 274 legale Ligsyn, hvoraf 5 ved Mord eller Drab, 115 ved Selvmord, 154 ved ulykkelig Hændelse og anden pludselig Død; af Selvmordene ere 11 ved Drukning, 89 ved Hængning, 6 ved Skudsaar, 6 ved Gift, 2 ved Snit- og Stiksaar, 1 ved andre Maader. Som Aarsag til Selvmordene angives Drik 36, Tungsind 39, andre Aarsager 15, ukendt 25.

Vaccinationsprotokoller

- 1810: Forordning om koppevaccination
- Ingen tvang
- Man skulle dog bevise, at man havde haft "de naturlige kopper" eller var vaccineret, hvis man ville konfirmeres, giftes, gå i skole, have en læreplads eller ansættes i militæret!

Hvor findes de

- Lokalt i sognearkiverne
- I embedslægearkiverne

<u>Fra</u> 	<u>Til</u>	<u>Arkivskaber</u> 	<u>Arkivserie</u>
1871	1912	Amager Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1810	1904	Assens Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1905	1926	Assens Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1802	1914	Bogense Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1898	1931	Bogense Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol, kladde
1871	1915	Bornholms Nordøstre Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1871	1902	Bornholms Sydvestre Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1858	1913	Brædstrup Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1914	1971	Brædstrup Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1887	1921	Ebeltoft Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1888	1915	Esbjerg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1812	1914	Fanø Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1861	1916	Farsø Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1831	1885	Fejø Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1812	1914	Fredericia Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1800	1914	Frederiksborg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1866	1914	Frederikshavn Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1914	1924	Frederikshavn Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1831	1833	Frederikssund Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1831	1833	Frederikssund og Horns Herreds Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1890	1914	Frisenborg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol
1827	1887	Frisenborg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol (Skanderborg Amt)
1826	1914	Frisenborg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol (Viborg Amt)
1826	1889	Frisenborg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol (Århus Amt)
1811	1915	Fåborg Lægedistrikt	Vaccinationsprotokol

Eksempel, Nakskov Lægedistrikt

No.	Navn	Mandskabet	Arbejdsgen	Alder	Fødested	Fordelere
<u>Den 11. Maj vaccineredes Nedenstående:</u>						
1.	Hanne Marie		1	10 år	Nakskov	Kamille Nielsen
2.	Ludvig	1		1 $\frac{1}{2}$	Nakskov	Hans Lyngby
3.	Andreas Carl	1		1 $\frac{3}{4}$	Nakskov	Hans Hans Madsen
4.	Carl Christian	1		$\frac{1}{2}$	" "	Christen Christ. Hansen
5.	Peter V. Julius	1		5 $\frac{1}{2}$	" "	Muncksbo Frøytze
6.	Edle Cathrine Marie		1	2	" "	Muncksbo Frøytze
<u>Den 12. Maj vaccineredes:</u>						
7.	" "				" "	" " "

Lundens Tillkand.	Om Attest er indstelt	Attestens Datum	Anmærninger
god " " mandelig god "	de, som uallmeindes den 4de Maji blev uadvalgte Atte- ster	den 12 Maji	den 4 uge lang

Dødsattester

- Ved ethvert dødsfald skal en læge udfærdige en dødsattest (fra 1829/1832)
- Skal dokumentere: 1) At personen er død, 2) Hvad dødsårsagen er – altså om der er tale om et naturligt dødsfald eller ej
- Ingen måtte begravnes, før dødsattesten var skrevet!

Hvad kan dødsattester fortælle?

- Navn
- Bopæl
- Stilling og ægtefælle
- Alder ved dødsfaldet
- Fødselsdato
- Fødested
- Dødsårsag

Medicolegale dødsattester

- Fra 1875 skulle alle, der døde ved ulykker, selvmord o.l., synes af politi og læge
- Kan finde supplerende materiale i retsbetjentarkiverne (politiprotokol, fogedprotokol m.fl.)

Hvad skal man vide?

- Afdødes navn
- Dødsdato
- Bopæl på dødstidspunktet

Hvordan er materialet ordnet?

- København (kronologisk)
- Øerne: Sjælland, Fyn, Lolland-Falster m.m.
(lægekreds/amt/by eller land)
- Jylland (lægekreds/amt/by eller land)
- Overordnet: Ofte opdelt efter køn
- Ingen fast ordningspraksis
- Ofte ordnet efter dødsattestens dato og ikke dødsdato

De brune kasser

- Slå dødssoget op i de brune kasser
- Her fremgår: amt og lægekreds

Find materialet i Daisy

🔊 Læs højt 🖨️ Print

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: - ?

Søg i Daisy

Der blev fundet **28** poster.

Side **1** af 1.

<u>Fra</u> ?	<u>Til</u>	<u>Arkivskaber</u> ?
1974	1993	Sundhedsstyrelsen
1974	1993	Sundhedsstyrelsen
1960	1977	Sundhedsstyrelsen
1960	1977	Sundhedsstyrelsen
1964	1972	Sundhedsstyrelsen
1964	1972	Sundhedsstyrelsen
1969	1979	Sundhedsstyrelsen
1969	1979	Sundhedsstyrelsen
1879	1971	Sundhedsstyrelsen
1879	1971	Sundhedsstyrelsen
1840	1875	Sundhedsstyrelsen
1840	1875	Sundhedsstyrelsen
1876	1915	Sundhedsstyrelsen
1876	1915	Sundhedsstyrelsen
1915	1980	Sundhedsstyrelsen
1915	1980	Sundhedsstyrelsen
1840	1980	Sundhedsstyrelsen
1840	1980	Sundhedsstyrelsen

<u>Arkivserie</u> ?
<u>Dødsattester</u>
<u>Dødsattester</u>
<u>Dødsattester for danske døde i udlandet</u>
<u>Dødsattester for danske døde i udlandet</u>
<u>Dødsattester for dødfødte</u>
<u>Dødsattester for dødfødte</u>
<u>Dødsattester for udlændinge døde i Danmark</u>
<u>Dødsattester for udlændinge døde i Danmark</u>
<u>Dødsattester, Færøerne</u>
<u>Dødsattester, Færøerne</u>
<u>Dødsattester, Jylland</u>
<u>Dødsattester, Jylland</u>
<u>Dødsattester, Jylland</u>
<u>Dødsattester, Jylland</u>
<u>Dødsattester, Jylland</u>
<u>Dødsattester, København</u>
<u>Dødsattester, København</u>

Se dig ud af det!

Arkivseriens pakker

«	1	2	3	4	»
---	---	---	---	---	---

Pakkenr.	Beskrivelse fra/til ?	Indhold fra ?	Indhold til	Bestilling
279	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato (År, Amtslægekreds, Byer/Land, Lægekreds, Måned, Dag)	1915 København Byer Frederiksberg 4	1915 København Byer Frederiksberg 12	Start bestilling
280	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato (År, Amtslægekreds, Byer/Land, Lægekreds, Måned, Dag)	1915 København Land Nordre Lægekreds 4	1915 København Land Nordre Lægekreds 12	Start bestilling
280	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato (År, Amtslægekreds, Byer/Land, Lægekreds, Måned, Dag)	1915 København Land Søndre Lægekreds 4	1915 København Land Søndre Lægekreds 12	Start bestilling
281	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato (År, Amtslægekreds, Byer/Land, Lægekreds, Måned, Dag)	1915 Frederiksborg 4	1915 Frederiksborg 12	Start bestilling
281	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato (År, Amtslægekreds, Byer/Land, Lægekreds, Måned, Dag)	1915 Holbæk 4	1915 Holbæk 12	Start bestilling
281	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato (År, Amtslægekreds, Byer/Land, Lægekreds, Måned, Dag)	1915 Roskilde 4	1915 Roskilde 12	Start bestilling
282	Amtslægekreds/Lægekreds/Dødsdato	1915 Brøndby 4	1915 Brøndby 12	Start bestilling

Dødsattest fra København 1840

Døds = Attest.

Fulde Navn: *Mr. Waarent vadent Cam (Dauug)*

Allder:

Stand og Næringsvei:

Bopæl: *Indv. i Skolestr. 12*

Dødsdag: *19de August*

Sygdom eller Døds-Aarsag: *vidt. i*

Sikre utvilsomme Tegn paa virkelig Død ere tilstede, saa at Begravelsen i den Henseende kan tillades, hvilket attesteres af undertegnede Læge ved den kongelige Fødsels- og Pleie-Stiftelse.

Kjøbenhavn, den *19de August* 1840.

Euler

*548
1840.*

Dødsattest fra København 1867

Döds-Attest.

Fulde Navn eller Kjöen: *Jacob, Melchior, Møller.*

Alder (fyldt): *70 Aar gl.*

Egen eller Forældres Stand og Næringsvei: *Penkjenfremd.*

Ugift, gift, Enkestand: *Gift*

Bopæl: *Gl. Kongens. No 37. 3 Del*

Dödsdag: *D. 29de Okt. 1. Søndag.*

Sygdom eller Dödsaarsag: *Morbus Pnizthi.*

Utvivlsomme Tegn paa virkelig Död ere tilstede, saa at Begravelsen i den Henseende kan tillades; hvilket, i Overeensstemmelse med Plakaterne af 26de Juni 1829 og 17de Februar 1832, attesteres af

Kjöbenhavn den *29de Okt. 1867.*

Begravet Pöndagen d. 7de April 20 1/2.

Mall

H. Schack
autoriseret Læge.

verte.

Dødsattest fra København 1877

2610.

*Justitsraad
Johannes*

Dødsattest, udstedt af en Læge.

Fulde Navn: *Jens August Christensen*
 Alder (o: fyldte Aar; for Børn under 1 Aar: Maaneder eller Uger): *84 Aar*
 Ugift; gift; Enkemand; Enke: *Enkemand*
 Egen eller Forældres Stilling og Næringsvej: *Forhuv. Palæforvalter*

Bopæl (o: Stedet, hvor den Afdøde sidst har haft fast Ophold): Kjøbstad: *Kbhv.* Gade: *Vesterbrogade* Hus Nr. *100* Etage: *2den Etage*

Dødssted: *Samvæksheeds*

Dødsdag: *d. 1ste Juli 1877.*

Dødsaaarsag (o: Hovedsygdom, med dens væsentligste Komplikation)

a) Hvor Lægen selv har behandlet den Syge: *Carbunculus melleus*

b) Hvor Lægen ikke selv har behandlet den Syge:

Hovedsygdommens Varighed: *3 Uger*

Er Forraadnelse indtraadt, eller hvilke andre sikre Dødstegn ere tilstede? *Mangel paa Aandedræt og Hjerteslag, Dørskiver og Siggelber.*

Undertegnede, som..... har behandlet..... under
 hans..... sidste Sygdom, erklærer herved, at jeg den *2den Juli 1877* selv har synet Liget af.....
 og at ovennævnte sikre og utvivlsomme Tegn paa en virkelig Død ere tilstede.

Notum
Kong. Prok. Pihl *Indgaaet den 2den Juli 1877. Nr. 1.*
Meddelte til Sagbureauet
4 K.
J. H. Hansen
Th. Mathiesen

Am. Fritsen
 Autoriseret Læge.

Vend om.

Dødsattest fra København 1887

Saa denne Døbtattest kan ikke haves Liggesspenges,
forinden den har erholdt Magistralens Saaetning,
om, at der intet er til Kinder for Skolets Ophættning.
(: sige Slangen i Juli 1799. S. 123. :)

Dødsattest fra København 1911

7686

2

Dødsattest, udstedt af en Læge.

Fulde Navn: *William Emilius Wiendsberg* *og hustru*

Alder (o: fyldte Aar; for Børn under 1 Aar: Maaneder eller Uger): *9 Uger 9 d. 4. 20 1/2 1911.*

Ugift; gift; Enkemand; Enke:

Egen eller Forældres Stilling og Næringsvej: *Søn af Skolelærer Stephanus Emilius Wiendsberg.*

Bopæl (o: Stedet, hvor den Afdøde sidst har haft fast Ophold): *København, Baggensengen 25 2. Etage, hos Forældrene*

Dødssted: *Dronning Lúises Børnehospital*

Dødsdag: *Paa 1de Marks 1911.*

60
33

Dødsårsag (o: Hovedsygdom med dens væsentligste Komplikation)

a) Hvis Lægen selv har behandlet den Syge: *Debilitas cron. (Atrofia corporis)*

b) Hvis Lægen ikke selv har behandlet den Syge:

Hovedsygdommens Varighed: *fra Fødslen*

Er Forraadnelse indtraadt, eller hvilke andre sikre Dødstegn er til Stede? *Rygis Hypostase*

Undertegnede, som *sk* har behandlet *William Wiendsberg* under
sidste Sygdom, erklærer herved, at jeg den *2/3* 1911 selv har synet Liget af *hæm*
og at ovennævnte sikre og utvivlsomme Tegn paa virkelig Død er til Stede.

Indført i Sogns Kirkebog.

H. T. Lund
autoriseret Læge.

Jordpaakastelse: *Torsdag* d. *7/3* 1911 Kl. *11* fra *Kommunehospitalets Kapel ved Baggensengen Kirkegaard.*

G. Rasmussen

Se omstaaende Anmærkninger.

Dødsattest ved Selvmord og anden ved ulykkelige Hændelser
indtruffen pludselig Død.

Fulde Navn:

Hvis den Paagældende er ukendt, anføres paa denne Plads blot Kønnen og den sandsynlige Alder, med Angivelse af alle særegne Kendetegn (Ar, Modermærker, Tatovering etc.), særlig ogsaa Ligets Højde, angiven i Centimeter, Haarrets og Skæggets Farve og Beskaffenhed, Øjnenes Farve, patologiske eller medfødte Defekter o. s. v.

Alder (o: fyldte Aar; for Børn under 1 Aar: Maaneder eller Uger):

Ugift; gift; Enkemand; Enke:

Egen eller Forældres Stilling og Næringsvej:

Bopæl (o: Stedet, hvor den Afdøde sidst har haft fast Ophold — By, Gade, Nr.):

Dødsdagen, eller, hvor denne ej kan angives, Dagen og Tiden, naar den Paagældende er funden død:

Døds- eller Findestedet (o: det Sted, hvor Døden er indtraadt, eller Liget først blev fundet). Dette Sted maa opgives saa nøje som muligt; forsaavidt Lægen selv har iagttaget Liget paa Døds- eller Findestedet, beskriver han dette nærmere, ligesom han da ogsaa maa oplyse: Ligets Leje og Forhold til dets nærmeste Omgivelser samt de øvrige Omstændigheder, der kunne have Betydning for Bedømmelsen af Døds- aarsagen.

Findes der udvendig paa Legemet Spor af Vold eller andre Fænomener, der fortjene at bemærkes, og i saa Fald hvilke?

Døds- aarsagen, forsaavidt samme ved de erholdte Oplysninger eller Ligsynet kan angives: Ved Selvmord angives desuden 1) Afslivningsmaaden, samt 2) den formodede Aarsag eller Bevæggrund:

Bekræfte de forefundne Data den af de Paagældende meddelte Døds- aarsag?

Er der efter det stedfundne Ligsyn Anledning til at lade foretage nogen yderligere mediko-legal Undersøgelse, eventualiter retslig Obduktion? [Se Bagsiden af Attesten.]

Ere Oplivningsforsøg foretagne?

Er Forraadnelse indtraadt, eller hvilke andre sikre Dødstegn ere tilstede?

Richard Joachim Evald Nielsen

45 år.

Enkemand.

Fr. Bekæmpelses.

Thorvalds 8.

Funden d. 1. Marts 1911 Kl.

Søborg Kro.

Liget paa St. Johannes-Hospitalet

nej.

Driftning, muligvis ulykkelig
fald under Børnælden.

ja

nej

nej

Forraadnelse indtraadt.

Undertegnede erklærer herved, at jeg

Politiassistent Hakon Jørgensen

har synet Liget af

19. Marts 1911 i Forbindelse med

Ovenunderst.

og at ovennævnte sikre og utvivlsomme Tegn paa virkelig Død ere tilstede.

Dødsattest fra
København 1911
Medicolegal

A.

Dødsattest udstedt af en Læge

for et Barn, som ikke er fyldt 1 Aar
(eller for en levendefødt Abort).

(Denne Blanket maa ikke benyttes ved Dødsfald som Følge af ulykkelig Hændelse — jfr. Lov af 4de Maj 1875).

1) Fulde Navn (for et unavngivet Barn: Køn).	Paul Ruden Pedersen	
2) Født.	Fødselsdag og Aar. 10/6 - 1923	Fødested. Rigs-hospitalet forløbsst.
3) Født i eller udenfor Ægteskab.	Udenfor Ægteskab	
4) Hos Forældrene eller i Pleje? og da hos hvem.	I Rigmager (frøken Beck) om dagen, hos moderen om natten	
5) Faderens (for et udenfor Ægteskab født Barn Moderens) Navn og Næringsvej.	Hilda Elise Skovgaard Pedersen Kontoristinde	
6) Fik Barnet før Sygdommens Begyndelse Bryst eller kunstig Næring (hvor længe?)	Bryst i 2 mnd.	
7) Bopæl (sidste faste Opholdssted).	Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn. Jagtapins Arbejdsbulej 184	
8) Død.	Dødsdag. 21. 1924	Alder. 3 1/2
9) Dødsstedet (har Dødsfaldet fundet Sted paa Sygehus eller Klinik, angives det).	Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn. Jagtapins Arbejdsbulej 184	
10) Dødsårsagen og de væsentligste Komplikationer.	a) Hvis Lægen selv har behandlet afdøde: b) Hvis en anden Læge har behandlet afdøde: c) Hvis ingen Læge har behandlet afdøde: Mon sub. tan.	
11) Sygdommens Varighed.	0.	
12) Dødsteget. (Maa angives nøjagtigt. Udtryk som »de almindelige« o. l. kan ikke benyttes).	Ryg- & lever	

8
15
15

Undertegnede Læge har d. 21. 1924 synet Liget af Paul Ruden Pedersen, og forefundet

de ovenfor angivne sikre og utvivlsomme Dødsteget.

A. Vangsted
Bomps alle 24-
(Lægens Navn og Adresse tydelig skrevet)

Indført i King og Sogns Kirkebog d. 3 januar 1924. Mandag 5. 8

Jordpaakastelse pa Bispebjerg Kirkegaards søndre Kapel Lørdag 7. januar

kl. 11 1/2. Fug. Rude. Høje Høns.
København ved
Tirsdag 8. kl. 11 1/2

Dødsattest fra København 1924 (A: Børn under 1 år)

B. Dødsattest udstedt af en Læge. (Denne Blanket maa ikke benyttes til Børn under 1 Aar, ej heller i Tilfælde af Selvmord eller Død ved ulykkelig Hændelse — jfr. Lov af 4. Maj 1875).

1) Fulde Navn (for gift Kvinde, Enke, forladt eller fraskilt, tillige Pigenavn).
Ugift, gift, Enkemand, Enke. *Andrus Christensen*

2) Født. Fødselsdag og Aar. *16 Jun 1840.* Fødested. *Fandrup.*

3) Stilling og Næringsvej (Egen, Mandens, Forældrenes, eller de hos hvem Afdøde havde Ophold; eventuelt om under offentlig Forsorg; for udenfor Ægteskab fødte Børn; Moderens Navn og Stilling). *Jr. Advokatskriver.*

4) Bopæl (sidste faste Opholdssted). *Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn. *Østergaden o. V. 48 A-109.**

5) Død. Dødsdag: *1 Januar 1924* Alder. *83 Aar*

6) Dødsstedet. Har Dødsfaldet fundet Sted paa Sygehus eller Klinik, anføres det. *Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn. *Østergaden o. V. 48 A-109.**

7) Dødsårsagen og de væsentligste Komplikationer. a) Hvis Lægen selv har behandlet afdøde: *Marasmus senilis*
b) Hvis en anden Læge har behandlet afdøde: *(Alderdemens)*
c) Hvis ingen Læge har behandlet afdøde:

8) Sygdommens Varighed. *3 Aar.*

9) Dødsteget (maa angives nøjagtigt. Udtryk som „de almindelige“ o. l. kan ikke benyttes). *Regn. Livs.*

Dødsattest fra
København
1924
(B: Personer
over 1 år og ikke
ved selvmord
o.l.)

Undertegnede Læge har d. *1/1* 1924 synet Liget af *Andrus Christensen*, og forefundet de ovenfor angivne sikre og utvivlsomme Dødsteget.

N. Chr. Lomberg
St. Thengsgade 60.
(Lægens Navn og Adresse tydeligt skrevet.)

Indført i *Øst. Friboers* Sogns Kirkebog d. *3 Januar 1924.*

Jordpaakastelse *fra Øst. Friboers Kirke til Øst. Friboers Kirkegaard.*
Lindag 6 Januar 1924, Kl. 12.
Philipp Borries.

B2

Medicolegal Ligsynsattest.

Lov af 4. Maj 1875.

(Denne Blanket maa ikke benyttes til Børn under 1 Aar).

1) Fulde Navn, gift, ugift, (for gift Kvinde, Enke, forladt eller fraskilt tillige Pigenavn).

Er Afdøde ukendt, oplyses Kønet.

Anna Emilie Mikkelsen
Ries.
49 år.

2) Født.

Fødselsdag og Aar.

Fødested.

7/3 1856.

København.

3) Stilling og Næringsvej (egen, Mandens, Forældrenes, eller deres, hos hvem Afdøde havde Ophold eller var i Pleje; event. om under off. Forsorg).

Aldersrente - ingenting.

4) Bopæl (sidste faste Opholdssted).

Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn.

København. Prinsessegade 58 B St.

5) Død.

~~Dødsdag~~ (event. Findedag).

Alder (event. Skøn).

3-1-1924.

67 år.

6) Dødsstedet (eller Stedet, hvor Liget først fandtes og Stedet, hvor Ligsyn foretoges. — Er Liget transporteret, da hvor langt og hvorledes).

Hospalen.
Liget paa retsmedicinske
Instituttet.

7) Dødsmaaden.

Enkelt dødt.

8) Findes paa Liget Tegn paa Vold eller andet, der fortjener at bemærkes (Ernæringsstilstand).

Angle Sår i halsen i højre
Side af Ansigtet samt et
malt paa højre Haandled.

9) Forraadnelse eller andre Døds-
tegn.

Riscon.
Kypostasen.

10) Dødsårsagen.

Ukendt. (Har været behandlet
af Læge for "Ansigtsmerter").

11) Er der efter det oplyste Anledning til yderligere Undersøgelse, eventuelt legal Obduktion?

Nej - kun hvis Politiet
maatte ønske det.

Undertegnede Læge har d. 4/1 24 i Forbindelse med

Kr. Polit.
Korrespondent Nørup synet Liget af Anna Emilie
Mikkelsen Ries
og forefundet de ovenfor angivne sikre

Dødsattest fra
København
1924
(B2: Selvmord,
ulykker,
dødfundne o.l.)

Supplerende Bemærkninger til Punkt 6—10 opføres under
Anmærkninger paa Blankettens Bagside.

45
25
910
25
105
Khem.

Eksempel

- Ole Nielsen, død 22. marts 1900, Føllenslev Mark og Sogn
- Kirkebogens anmærkninger: "Selvmord"
- Hvor kan man lede efter oplysninger?
Sundhedsstyrelsen, retsbetjenten, amtet, embedslægen
- Find myndighedsnavne i "De brune kasser" på AO

Føllenslev Sogns kirkebog, døde 1900

3	22 ^{de} Marts 1900 Føllenslev Mark " Sogn Skjippinge Herred	Sarstø's Kirkegaard " Sogn Skjippinge Herred 29 ^{de} Marts 1900	Ole Nielsen
---	---	---	-------------

Gift. Indsiddet paa Føllenslev Mark, Søn af Husmand Niels Olsen og Hustru Marie i Løjtnant Huse Vestkinder Sogn, født d. 1de Maj 1831. Hans efterlevende Hustru: Karen Sofie Nielsen Føllenslev Mark	68	H. H. Møller	Selomund
--	----	--------------	----------

Sundhedsstyrelsens dødsattest

- Medicolegale ligsynsattester skulle indsendes til Sundhedsstyrelsen efter 1875
- Hvis kirkebogen ikke nævner dødsårsagen, gør dødsattesten det. Derfor god idé at begynde med dødsattesten
- Mange detaljer ved dødfund o.l.

Arkivering

- Fysikat/Lægedistrikt/Dødsdato
- Føllenslev Sogn = Sjællands Nordre Landfysikat
- I pk. 157 findes et særligt læg med "Medico-legale Dødsattester for Landdistrikter"
- ... også Ole Nielsens dødsattest

Dødsattest ved Selvmord og anden ved ulykkelige Hændelser indtruffen pludselig Død.

Fulde Navn:

Hvis den Paagældende er ukendt, indføres paa denne Plads blot Kønnet og den sandsynlige Alder, med Angivelse af alle særegne Kendetegn (Ar, Modermærker, Tatovering etc.), særlig ogsaa Ligets Højde, vægten i Lbs., Haar og Skæggets Farve og Beskaffenhed, Øjnens Farve, patologiske eller medfødte Defekter o. s. v.

Ole Nielsen

Alder (i fulde Aar; for Børn under 1 Aar: Måneder eller Uger):

68 Aar

Ugift; gift; Enkemand; Enke:

Gift

Egen eller Forældres Stilling og Næringsvej:

Løjtnant, for Hæderstrædet

Bopæl (i Stedet, hvor den Afdøde sidst har haft fast Ophold — By, Gade, Nr.):

Fælleds Allé, Toldbod S, Skippinge København

Dødsdagen, eller, hvis denne ej kan angives, Dagen og Tiden, naar den Paagældende er funden død:

22. Marts 1900

Døds- eller Findestedet (i det Sted, hvor Døden er indtraadt, eller Liget først blev fundet). Dette Sted maa angives saa nøje som muligt; forsaavidt Lægen selv har taget Liget paa Døds- eller Findestedet, beskrives her dette nærmere, ligesom han da ogsaa maa oplyse:

Tørrestrøet ved Poligen. Paa en Bjælke i Riet med en Røndebløtte, der hang ned til skænen fra. En Sak med Brønde til det ene og et Træd af en Tod.

Ligets Leje og Forhold til dets nærmeste Omgivelser samt de øvrige Omstændigheder, der kunne have Betydning for Bedømmelsen af Dødsarsagen.

Liget var fundet med Halsen hangende med Tøjstikene omkring ved forken. Ved Liget var Ligt henlagt paa en Læg.

Findes der udvendig paa Legemet Spor af Vold eller andre Forureninger, der forstærker at bemærkes, og i saa Fald hvilke?

Paa Halsen en lillefingerstret Fure med blodstoddringer, i Randen; i Brønde var der til Riet. Furen gik mellem Tøjstikene og Træstikene, paa Hjerne ligger det op bag Hjerneklæben og til bag Hjerne.

Dødsarsagen, forsaavidt samme ved de erholdte Oplysninger eller Ligeset kan angives: Ved Selvmord angives desuden 1) Afslutningsmaaden, samt 2) den formodede Aarsag eller Bevæggrund:

Selv mord ved Hængning. Sind

Bekræfte de forefundne Data den af de Paagældende meddelte Dødsarsag?

Ja

Er der efter det stedfundne Ligsyn Anledning til at lade foretage nogen yderligere mediko-legal Undersøgelse, eventuelt retelig Obduktion? (Se Reglerne af Art. 10.)

Nej

Ere Oplivningsforsøg foretagne?

Lige Hjerneklæben

Er Forraadelse indtraadt, eller hvilke andre sikre Dødstegn ere tilstede?

Blodstød, Liggende

Undertegnede erklærer herved, at jeg

findes, har set paa Ligt

D. 24. Marts

har set Ligt af

og at ovennævnte sikre og utvivlsomme Tegn paa virkelig Død ere tilstede

1900

Ole

Hansen

22. Marts 1900

Tørrestrøet ved Poligen. Paa en Bjælke ca. 3' i Alen fra jorden var fastgjort et Riet med en Røndebløtte, der hang ned til ca. 2' i Alen fra jorden; Løkken var i skænen fra. En Sak med Brønde til det ene og et Træd af en Tod.

Liget var fundet med Halsen hangende med Tøjstikene omkring ved forken. Ved Liget var Ligt henlagt paa en Læg i Løkken.

Paa Halsen en lillefingerstret Fure med grovlig hærdet Rind og enkelte Blodstoddringer, i Randen; i Brønde var der til Riet. Furen gik mellem Tøjstikene og Træstikene, paa Hjerne ligger det op bag Hjerneklæben og til bag Hjerneklæben om til bag Hjerneklæben.

Selv mord ved Hængning. Sindssygdom.

Anmærkninger.

- Denne Attest træder i de Tilfælde, hvor Ligsynet foretages af Lægen som et mediko-legalt, i Stedet for den sædvanlige Dødsattest.
- Attesten skal af Lægen omme personlig underskrives eller i manglende Kendskab sendes til Stedets Politimester, inden den Paagældende tilføjes til Ligsynet.
- Politimesteren tager Afkopi af Attesten og fremsender Originalen med sin Parat til Ligsynet Kantsche til vedkommende Præst.

Retsbetjenten

- Føllenslev Sogn = Ars-Skippinge Herred
- Som regel fogedprotokol eller politiprotokol
- Særligt for Holbæk Amt: Egon Rud Kristensen: Selvmord i Holbæk Amt (ordnet efter sted og tid)
- Fogedprotokol 1900-1908, fol. 6
- Kun få Fogeddokumenter, og ingen om denne sag

Aar 1900, 24 Marts, form Kl. 10 1/2, blev Arls- Skjøpinge Herredens Fogedret
sat og holdt paa Ole Nielsens Foged ved folleslev Mejeri, i den ord. Kongens
fogeds forfald ved den ord. Rets fleje af hans fin, land. gær. Ole Kirke med
vidner Distriktslæge Larsen af Kalundborg og Kusk Jens Christensen af
Jyderup, hvor da foretog:

Mediko - legalt Ligsyn over Husmand Ole Nielsen
af folleslev.

Der fremlagdes en igaar paa Herredskontoret modtagen Notits af
22 ds. fra Løjefharpoth i Mørtinge, hvorefter bemeldte Ole Nielsen ved Mid-
dagstid d. 22 ds. formentlig i Lindsforvirring, har begaaet Selvmord ved Hængning
Liget, der fandtes henlagt paa en seng i Lejlighedens inderste Stue, afled-

tes og syndes af Distriktslægen i Jordenes Brændebe. Der fandtes sedvanlig
Krankningsfure, svarende til et Felt, som forvistes, og forløbende skraat op
paa Halsens højre Side. Der fandtes iøvrigt ikke Spor af ydre Vold.

Fremstod Afdrødes Hustru Karen Sofie Nielsen, 60 Aar gk, og forklarede under
Eds Filtid, at hun i 40 Aar har været gift med Ole Nielsen, der var født 1 Mar. 1831.
De har 7 Børn i deres Ægteskab. De har indtil foret far står siden boet i Lilleje i
under faarbogaard hørende Hus, og hendes Mand har al sin Tid ernæret sig
som Arbejdsmand, deraf 32 Aar paa faarbogaard. Han indlagdes 14 Dage for
fulen 1898 paa Sygehuset i Holbæk, fordi han gik og var forstyrret i Hovedet,
og af samme årsag var han indlagt samme steds nogle Dage i afvrigt som-
mer. Hans forstyrrelse viste sig ved, at han ^{delo} snakkede noget hen i Vejret, dels gik
og var faarvælt og, medens han til daglig var en meget paaholdende Mand,
kunde han til Tider ikke mangt Ting, som de det ikke havde Brug for. Saa hans
forhold over for hende og Børnene vil hun ikke klage. I Vinter har han ikke
just været forstyrret, men har klaget sig i Hovedet og sagt, at han var bang for at
miste sin forstand og komme paa Sygehuset; han har ogsaa gaet og været
bang for, hvorledes de skulde komme ud af det, hvorved hun bemærker, at han
ikke, bortset fra noget Slenslagning, har haft noget videre Arbejde siden afviste
Høst, og al de fra 1 Januar d. at have faaet 4 Kr. maanedlig i Alderdormunderstøt,
men at hun ikke har dell hans Bekymring, og at de ikke ere hell uden Kapital.
Hendes Mand var ikke drikkefuld, men drak Snaps til Maden, og kunde i den
senere Tid være Læ 3 Uger om at faa en Trepostflaske Brønden brynt. Han har
kunnet snakke for, at man kommer vel til at gøre en Ende paa det - til
Forsvar er der vel ingen, som vil have en o. desl., men han har aldrig gjort Forsøg
paa at aflive sig, og hun har opfattet hans Udtaalser som løs Tale. S. 22 do.
var hun omtrent ved Tiden gaet i Brugsforn for at gøre Indkøb. Hun traf
ikke sin Mand, da hun kom igen, men da der intet paafaldende havde været
ved ham de sidste Dage, var det hende ikke mistænkeligt, - hun tænkte først, at
han var paa Huset (han led af vanskelig Affiring), og da det trak ud med Liden
troede hun, at han, som han ofte plejede, var gaet op til Naboen, Gaardmand
Niels Peter Jensen. Nogen Tid efter gik hun ud i Jorcheuset, som hun ved sin
Bortgang havde aftalt med Fangelæs, og ville se, om Hønsene havde lagt Eg,
men hun så da, at Fangelæsen hang oplukket, og det viste sig derpaa, at der
var lukket med Kroq indenfra. Hun raabte da "Luk op, luk op", men fik intet Svar,
og ved at løbe op paa Loftet over Udhuset, så hun med gennem en Sprække i Loftet
hendes Mand hang der i Jorcheuset. Hun steg ned sig da op og til Niels Peter Jensen.

som strax kom til og fik Bøven revet op og liget skaaret ned. Det hang i ed
og faldt ned midt i Jorcheuset; Fisket var med 3 Lige fastgjort til et Lørm i Bjælken,
som er ca. 3 1/2 Alen over Gulvet; i Fisket var en færdigkøkt, som hang ned til ca.
1 1/2 Al fra Jorden. Afdrøde havde fræsko paa, og fædderne røde Gulvet. Hans Hælle
paa en Loft ved staaende, aalen Løse Brænde, og paa en ved Siden staaende, sammen
smukt Løse Brænde var Spor af Ford som efter Strand af en Ford. Niels Peter Jensen
faldt endes strax afsted efter Løse Hæpith i Bræntinge; hans Lige hjalp Krinden
med at bringe Afdrøde ind i Stuen. Oplysningssørg blev ikke foretagne, da Livet
i en nøgling var udsat; Ligt var ikke varmt paa kroppen, koldt i Ønsigt. Fe-
ket havde hængt i Jorcheuset; det havde været benyttet til at fastgøre en Slenslag-
ningskørm og er saa trykt som en Mandes Lillefinger. Dpl. Vell. Aftr.

Fogden bemærkede, at han med Vidnerne har taget Jorcheuset i Øjsyn
og overvåret sig om Rigtigheden af Entens Andre forklaring om ft i forholdene
i samme. Feket hang endnu ned fra Bjælken, og den afslaaarne Løkke passede
til Feket.

Fremstod Gaardejer Niels Peter Jensen af Jøllested, 45 Aar gk, og forklarede
som Vidne under Eds Filtid, at Afdrøde boede i Lilleje hos ham, idet Huset her
hører til Kpr. Gaard. Det er rigtigt, hvad Enten har forklaret om Ole Nielsens
Brudlagelse paa Sygehuset, og at han var syg i Hovedet og var en Serling.
Han ejede vel nu ved sin Død op mod 100 Kr., men skal ved meningsløse
Indkøb have sat flere Hundrede kroner overstyr, hvilket, naar han igen
blev klar, ørgede ham meget, da han var en sparsommelig Mand. Naar
han var forstyrret, kunde han nok drikke endel, uden at Kpr. dog har set ham
mere fuld end at han kunde klare sig; under alm. forhold drak han ikke
mere end folk i hans Stilling pleje. Forgaars Middag kl. 12 1/2 a. l. blev Kpr.
tilkaldt af Ole Nielsens Kone, som grædende kom og sagde, at hun troede, at
de hendes Mand havde aflivet sig i Jorcheuset. Kpr. fulgte med strax, fik
Bøven til Jorcheuset revet op og liget skaaret ned. Det er rigtigt, hvad Enten
videre har forklaret om de forhold, hvorunder Ligt fandtes, Brudeendelsen til
Løgen etc. Naar bortses fra, at Afdrøde til Tider var urimelig mod sine Kone,
navnlig naar han ørgede sig over at have indet Ring bort, saa Forholdet
ml. Ægtefællerne siges at have været upaakelagtigt. At der foreligger et Selvmord
betragter Kpr. som høvet over enhver Tvivl. Dpl. Vell. Aftr.

Der fremlægges en af Distriktslægen afgiven Sedsket i Original og Kopier
Simparten tages til Udskriftens følge.

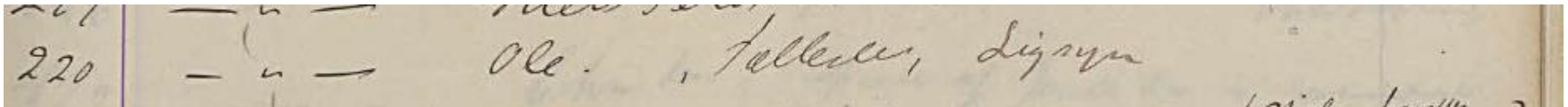
Forretningen slukket.
Fogden hører: Ole Nielsen & f
Vidner.
Hans Larsen.
Jens Christensen

Uddrag

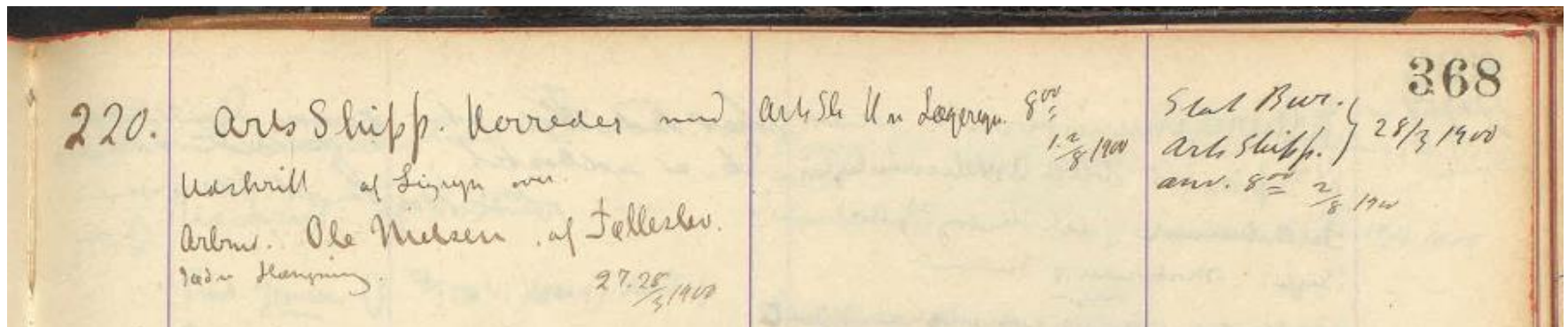
- "Nogen Tid efter gik hun ud i Tørvehuset, som hun ved sin Bortgang havde aflaaset med Hængelaas, og vilde se, om Hønsene havde lagt Æg, men hun saa da, at Hængelaasen hang oplukket, og det viste sig derpaa, at der var lukket med Krog indenfra. Hun raabte da "luk op, luk op", men fik intet Svar, og ved at løbe op paa Loftet over Udhuset, saa hun ned gennem en Sprække i Loftet, at hendes Mand hang i Tørvehuset. Hun fik Døren revet op og Liget skaaret ned. [...] Afdøde havde Træsko paa, og Fødderne rørte Gulvet. Hans Hue laa paa en tæt ved staaende, aaben Sæk med Brænde, og paa en ved Siden staaende, sammensnøret Sæk med Brænde var Spor af Jord som efter Traad af en Fod."
- "Han har ogsaa gaaet og været bange for, hvorledes de skulde komme ud af det, hvorved hun bemærker, at han ikke bortset fra noget Stenslagning, har haft noget videre Arbejde siden afvigte Høst"
- "Han har kunnet snakke om, at "man kommer vel til at gøre en Ende paa det – til Foraaret er der vel ingen, som vil have en" o.desl., men han har aldrig gjort Forsøg paa at aflive sig, at hun har opfattet hans Udtalelser som løs Tale"

Amtet

- Føllenslev Sogn = Holbæk Amt
- Journalregistre og journal findes på AO
- Sag 220/1900 mangler

220 — — Ole. Tøllerup, Ligning

220. Arts Skipp. Korreder med Udskrift af Ligning over Arbejd. Ole Nielsen af Tøllerup. 12de Hænging. 27.28 1/8 1900	Arts Sk. U. Ligning. 8 ⁰⁰ 1.2 8/1900	Stat Bur. 368 Arts Skipp. 28/3 1900 ans. 8 ⁰⁰ 2/8 1900
--	---	---

Embedslæge

- Føllenslev Sogn = Kalundborg Lægedistrikt
- Oplagte arkivalier: Kopibog 1882-1913 (udgående breve), Indkomne skrivelser 1899-1906
- Ingenting, heller ikke i Dødsattester fra landsognene 1900-1901 (hvilket der ikke skulle være!)

Behandlingen af sindssyge

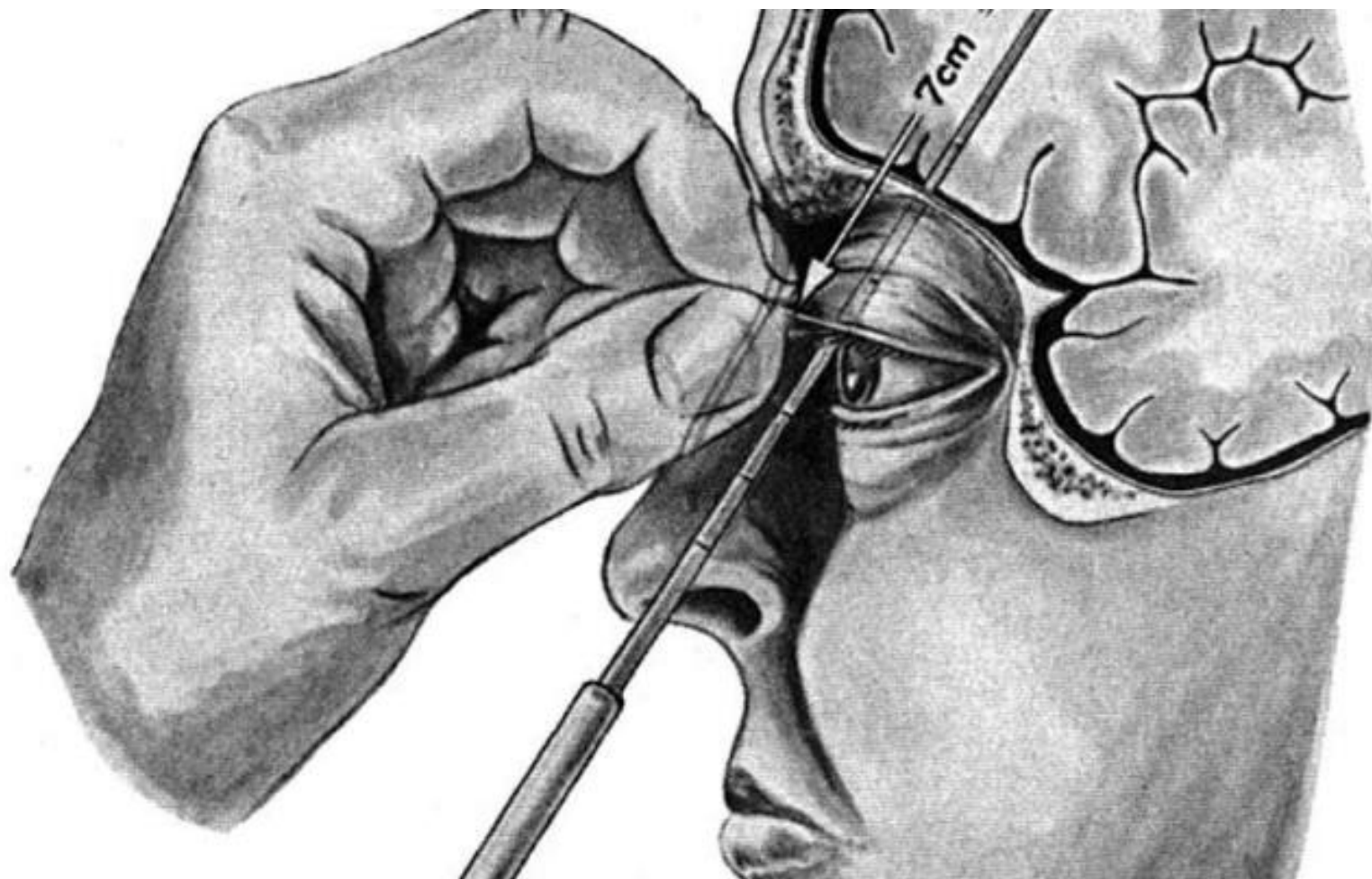
- -1800-tallet: Indespærring af socialt afvigende: fattige, gale, afsindige og forbrydere
- I 1800-tallet oprettes egentlig sindssygehospitaler: Skt. Hans Hospital ved Roskilde (1816), Jyske Asyl i Risskov (1852), Oringe ved Vordingborg (1858), Viborg (1877) og Middelfart (1888)
- Man begyndte at opfatte afsindighed som en legemlig sygdom, der viser sig ved sjælelige symptomer

Moralsk behandling

- Beskæftigelsesterapi, hvor patienters selvfølelse skal styrkes gennem beskæftigelse
- Behandling under ordnede forhold og opsyn, hvor personalet havde ansvar for patienter
- Naturskønne omgivelser, sjælero
- Kun tvang, hvis de syge fik anfald

Eksperimenter

- Psykoanalyse i beg. 1900-tallet: trænge ind i ubevidste psykiske processer gennem samtale, anse sygdommen for en individuel reaktion på den enkeltes livssituation
- Chokbehandling i 1930'erne og 1940'erne: metazolchok, insulinchok og elektrochok
- Psykokirurgi: Det hvide snit (lobotomi) 1944-1983, især patienter der led af skizofreni eller tvangsneuroser, var voldelige og/eller urolige, ca. 4.400 indgreb, 25 % forbedret, 37 % forværret

Forklaring på sindssyge

- Forsøg på at finde arvelige eller degenererede dispositioner. Det lykkedes ikke at identificere synlige forandringer i hjerner
- Senere to retninger:
- Den biologiske psykiatri: Sygdommen er biologisk betinget
- Den psykiske psykiatri: Sygdommen skyldes umoralsk levned, seksuelle udskejelser og synd mod helligånden

I dag

- Mange sygdomme forklares ud fra den biologiske psykiatri, men folks levevis kan også fremme sindssyge/give hjerneskade, fx syfilis og brug af LSD

Sindssygehospitalernes arkiver

- Præstø Amts Sindssygeanstalt i Stege
- Sindssygehospitalet i Vordingborg
- Sindssygehospitalet i Nykøbing på Sjælland

Præstø Amts Sindssygeanstalt i Stege

- Oprettet 1851
- Geografi: 1851-1873: Præstø og Maribo amter.
1873- Præstø Amtsråd
- Arkivalier (ingen indgangsmidler!):
- Patientjournaler 1851-1880, 1880-1907
- Patientsager 1869-1934
- OBS: En patient, som sendes fra Oringe til Stege og tilbage, kan få sin patientjournal med

Oplysninger

om den sindssyge

Lidse Marie Larsdatter
Niemand skads Jensen's Gynstori
Scholm skoleshus p. Klippinge
til Efterretning for

Møens Sindssygeanstalt.

(At udfylde af en Læge og indsende under dennes Forsøgning.)

De meddelte Oplysninger ville blive betragtede som Enhver Anden end Anstaltens Læge uvedkommende.

1. Patientens fulde Navn? Lidse Marie Larsdatter
Alder (om muligt Fødselsaar og Dag) fdt 1833 den 2 Juni
Fødested Hørsløw By, Hørsløw Landfoged, Hørsløw Amt
Troesbekjendelse evangelisk & luthersk
Borgerlige Stilling
Er Patienten gift? Ja.
med hvem? hvorlænge? gift 4 Decembar 1860 med Andersmønt skads Jensen
hvormange Børn? Ingen.

2. a) Hvilke Paarørende have været sindssyge, tungsindige eller sære?

b) Andre Familiesygdomme (navnlig Epilepsi)

c) Har der været Selvmordere i Familien?
eller Drankere? Nei
eller Forbrydere? Nei

3. Hvorledes var den sjælelige og legemlige Udvikling i Barndommen?

Har Patienten nogensinde havt Forstandens fulde Brug?

Er Patienten ikke Idiot?

Er Patienten konfirmeret?

4. a) Hvorledes har Patientens Karakter og Evner været i sund Tilstand?

b) Hvorledes er Patientens Konstitution?

Var Pubertetsudviklingen normal?

Har der været Abnormiteter ved Menstruationen?

Naar var den sidst tilstede?

5. Hvilke Sygdomme har Patienten gennemgaaet som Barn og Voxen?

Have de efterladt blivende Følger?

6. Hvilke Aarsager formodes direkte eller indirekte at have fremkaldt Sindssygdommen?

7. Har Patienten forhen været sindssyg? naar, hvor ofte og under hvilken Form?

Har han været fuldstændig helbredet?

Har Patienten lidt eller lider nu af Epilepsi eller nogen anden Hjernesygdom?

8. Naar udbrod nærværende Sindssygdom?

Forholdsmæssig og ansvarelig. - Gennemgaaet som barn fuldstændig normal og vel udviklet.

God.

Ikke, men har vist været normal.

Nei.

En øjeblik.

Almindelige Børnsygdomme.

Nei.

Har ikke opgjort med Børnsygdomme.

Har han af og til ikke været fuldstændig normal og har da vist været at fejle det ene snarere end andet.

Dette Anfald gik over og alle tegn på at være i Orden igjen.

Nei.

11 Decembar 1865.

9. Med hvilke Symptomer optraadte Sygdommen i Begyndelsen og i sin videre Udvikling?

Hvilke Stadier og Former har den gennemløbet, og hvilken Typus har den vist?

(Herunder ønskes en muligst fuldstændig Sygdomsbeskrivelse saavel i legemlig som i sjælelig Henseende.)

Hun beroltes end at lide af forskellige Legems-
Tilfælde, altså kun Fætte af hendes Fantasi.
Dette gik over og nu sang hun eller sludrede
inden Ophør, var altid i Berørelse flyttede
Sengen for Kalkelornet ned, og overmalte
alle Væggene med Naone og Senkanten
af Korebojen. Egentlige fæle Læser eller
Hallucinationer lide hun ikke af.
men hun havde et stort Trængsel til at
flytte omkring med alting, vende op
og ned på hvad der kan flyttes, især
proke sludrede i et Ust. Hun var virkelig
og rask i Andkabsfølelse og fast og hun
ikke —

- Hun bildte sig ind at lide af forskellige sygelige Tilfælde [...] nu sang hun eller sludrede uden Ophør, var altid i Bevægelse flyttede Sengen tog Kakkellovnet ned, og overmalede alle Væggene med Navne og Sentenzer af Lærebogen [...] hun har en stor Trang til at flytte omkring med alting, vende op og ned paa hvad der kan flyttes

Sindssygehospitalet i Vordingborg

- Oprettet 1853
- Også kendt som Oringe
- 120 pladser (1871: 400)
- Geografi: 1853-1888: Sjællands, Fyns og Lolland-Falsters stifter. 1888-1913: Sjællands og Lolland-Falsters stifter (Middelfart Sindssygeanstalt åbner 1888). 1913-: Begrænses yderligere pga. Sindssygehospitalet i Nykøbing S.

Registre og kartoteker

- Register til mandtalsbog 1858-1938 (henviser til nyere patientnumre)
- For patienter, der er indlagt efter 1938, findes der en række navnekartoteker, delt på mænd og kvinder

Register til mandtalsbog 1858-1938

4150	Larsen, Joh P. Sonar	Peter Møller	
4153	Larsen, Aug. Sofie	Hasler.	
4159	Larsen, Sidske	Stige	Officeren
4162	Lauritzen, Valborg	Knudtjern	
4171	Larsen, Kristiane, f. Petersen	Uggeløse.	
4201	Larsen Peter Mathias	Petermann	
4209	Holle Jens Larsen	Holle's P. 3. Jørgen	
4224	Larsen, Martin Daniel	Lindemann	4363-4471 5504
4228	Lange, Edle Josephine Christiane Wilhelmine	Stegene Møller	
4245	Larsen Karen Marie	Flindenberg	
4246	Sofie, Christiane Sofie		

Henvisninger til andre sagsnumre

4271	Hendrikzen, Jørgen	Vindebøl	For 38-693
4298	Hansen, Karenstine	Brandsled	2252, 4318, 4324
4310	Hendrikzen Jørgen	Vindebøl	4963
4317	Hansen, Andrine Karoline Marie	Horslev	For 693-2252
4334	Hagermeister, Tekla Emma Henriette	Federiksberg	4271, 4754, 5171
4339	Hansen, Anne Marie	Horslev	3457, 4103

4738	Kort, Jes Lauritz Christen Jørgensen	Koldekniborg	22 Ober
4750	Hansen, Kirsten	Birkby Knude	ration
4754	Hendrikzen, Jørgen	Strickdal, Ties	
4764	Hansen, Caroline Mathilde	Kommune	
4770	Hemmingen Karen Kirstine	Vindebøl	693-2252-4271
		Hjuge	4310 5171
		Jordløse	

Protokoller

- Hovedmandtalsbog: Mænd og Kvinder 1858-1900
- Hovedmandtalsbog 1867-1912
- Mandtalsbog 1858-1938
- Indlæggelsesprotokol, Mænd og Kvinder 1858-1915
- Indlæggelsesprotokol, Mænd og Kvinder 1914-1956

Patientjournaler (sager)

- Lægeoplysninger, Mænd og Kvinder 1858-1890
- Journal, Mænd 1891-1956
- Journal, Kvinder 1891-1956
- OBS: Ved flere indlæggelser, kan patienten have fået nyt patientnummer. Gammel journal flyttes normalt over på nyt nummer.

8/3 92. m

4201.

int 11/3 92.

Journal nr. 4201

B.

Oplysninger

angaaende den sindssyge

Peter Mathias Larsen

der forlanges optaget

i

Sindssygeanstalten ved Vordingborg.

(At udfylde af en Læge og indsende under dennes Forsegling.)

De meddelte Oplysninger ville blive betragtede som enhver Anden end Anstaltens Læge uvedkommende.

I. a. Patientens fulde Navn.

Peter Mathias Larsen

b. Alder.

41 år

c. Hjemsted.

64te Polvejsgaard i Rebstrup, Borkholm
Gaard, 2

d. Borgelige Stilling.

Stadskirken

f. Er Patienten gift?

Ja

med hvem? hvorefter?

Olina Petersen. 20. år. 4 børn

hvormange Børn?

II. a. Har Nogen af Patientens Paarørende i opstigende Linie eller Sidelinie været sindssyg?

En Faderbroder er død af
blond sygdom, og for sin frue
Hj. Lindberg-Larsen

eller lidt af betydelige Hjerne- eller Nervesygdomme?

Hj

eller været udmærket ved påfaldende Overspændthet, Bizarrii o. deslige?

b. Er der hos Børnene Noget at observere i disse Henseender?

Hj

c. Har der været Selvmordere i Familien?

En Faderbroder (en anden end den ovenfor
nævnte) har taget sig.

III. a. Hvorledes har Opdragelsen været?

hvilke ugunstige Forhold have været tilstede i Barndommen og hvilke Spor have de efterladt?

Hans opdragelse har den sandt nok været
børn, og Opdragelsen skal have været god,
færdig og i Hjemmet var gode.

hvorledes gik den sjælelige Udvikling for sig? var der noget Påfaldende deri?

Der var ikke noget påfaldende ved hans sjælelige
Udvikling. Han var meget stille i sin
Ungdom, og fik sig borte i skolen og adskilte
dem.

b. Hvilke Sygdomme har Patienten gennemgaaet i Barndommen?

Han skal have haft Øredøvhed, eller
altid meget rask.

V. a. Hvorledes er Patientens Karakter og aandelige Evner i sin Barndom?

hvorledes karakteriseres bedst Patientens hele Personlighed?

hvilke fremherskende Tilbøjeligheder eller Egenheder har han (hun)?

b. Hvorledes er Patientens Konstitution?

Er det Nervøse stærkt fremtrædende?

hvorledes gik Pubertetsudviklingen for sig?

naar indfandt Menstruationen sig?

hvorledes var dens Forløb?

naar var den sidst tilstede?

V. Hvilke forudgaaende sjælelige Aarsager kunne formodes at have betinget Sygdommens Udbrud?

navnlig have

vedholdende Bekymringer eller Ængstelser, overvæltende aandelige Anstrengelser eller religiøse Kærelser,

pludseligt overvældende Sindebevægelser,

Udsættelser i sexuel Henseende,

Drikfældighed,

været tilstede?

Hvorledes have Patientens økonomiske Kaar og huslige Forhold været?

hvorledes har han (hun) reageret mod disse Paavirkninger?

VI. Hvilke legemlige Sygdomme har Patienten lidt af, som kunne formodes direkte eller indirekte at have fremkaldt Sindssygdommen?

navnlig have

Læsjoner i Hovedet,

aktive eller passive Kongestioner til samme,

betydelige Lunge- eller Hjertesygdomme,

Han er en jævn, tilfældig, Mand, som
passer sine Gæster meget godt, har
gode Evner, ialfald saa gode som
adskilles til hans Personlighed.
En jævn Bondemand

Han har ikke nogen særlige Tilbøjeligheder.

Rigtig solid

Hj ikke som alle for Lysdommen
skinddeligDet antages at have givet Anledning
til Lysdommen, at han
mistede nogle Kreaturer og Hænder,
og derfor troede at de var for-
kædet, samtidig blev han pinet
og talte om at antage sig
mod alle MenneskerTungen Udsvævelser i sexuel eller
anden Kendskab have været tilstede.De økonomiske Kaar have været ret gode
og de huslige forhold indtil for et Par
år siden at Patienten fandt sig ikke
at ville behale Hagen Næst, så snart
han godt Kender; desuden har han
siden været vred på sin Kone, at hun
opførte ham til at behale.

Tungen

V. Hvilke forudgaaede sjælelige Aarsager kunne formodes at have betinget Sygdommens Udbrud?

navnlig have

vedholdende Bekymringer eller Ængstelser, overvættedes aandelige Anstrengelser eller religiøse Rørelser,

pludseligt overvældende Sindsbevægelser,

Udsvævelser i sexuel Henseende,

Drikfældighed,

været tilstede?

Hvorledes have Patientens økonomiske Kaar og huslige Forhold været?

hvorledes har han (hun) reageret mod disse Paavirkninger?

Det antages at have givet Anledning til Gyselamnen, at han mistede næste Kreatures og Herke, og derfor troede at de var forberede, samtidig blev han pinet og borte om at anlægge sig mod alle Mennesker.

Enkelte Udsvævelser i sexuel eller anden Henseende have været tilstede.

De økonomiske Kaar have været ret gode og de huslige Ligeledes indtil for et Par Aar siden at Patienten fandt sig ikke at ville behale Hagen Huset, og som han godt kunde; derover var han siden været vred, på Konen, at hun opfordrede ham til at behale.

X. Hvorledes forløb den?

Herunder en muligst fuldstændig Beskrivelse af Sygdommens Symptomer, navnlig da:

hvilken var den mest fremtrædende Gemyts-tilstand, den deprimerede eller den exalterede?

hvorledes bedømte Patienten Forholdene omkring sig?

kjendte Patienten sine vante Omgivelser?

er Patientens Karakter forandret?

er han (hun) ustyrlig, farlig for sig selv eller Andre? og hvorfor?

er han (hun) urenlig?

er der nogen bestemt Gruppe af forkerte Forestillinger, der have fixeret sig hos ham (hende)?

har der været noget lyst Mellemrum eller blot Remissioner?

Sygdommen begyndte med at Patienten troede sine Kreaturs og Markers forherede og at alle Menneker vilde ham tillivs, selvom blev han ikke nedtrykt, men vilde gøtte sig til Madsborg, var altid foretaget med Knive og Værker og vilde ikke taale Madsrigelsen, men var dog forholdsvis skikkelig, han var hele tiden kjendt sine Omgivelser, troget mere jævlig end før. Han var kleren saa ustyrlig: Hjemme at Gaardens Folk ikke turde være der sammen med ham længe, da han var foretaget med Væben og troede med at gjøre Brag af dem. Han er nemlig. Han har afskåret sin Gaard til var Kerve, derfor vil han ingen Ting betale; han tales med Gud, Frelseren og et Mærke af hans sam for længe siden er dødt. Engle og og saa hans Skadige Ausgang. Han kan tale om andre Ting end sine Hallucinationer, men er ikke rede til at tale om dem.

- Sygdommen begyndte med at Patienten troede sine Kraturer og Marker forhexede og at alle Mennesker vilde ham tillivs. Herover blev han ikke nedtrykt, men vilde sætte sig til Modvæрге, var altid forsynet med Knive og Bøsser og vilde ikke taale Modsigelser, men var dog forholdsvis skikkelig [...] Han har afhændet sin Gaard til vor Herre, derfor vil han ingen Ting betale; han taler med Gud, Frelseren og et Barn af ham, som for længe siden er dødt. Engle er ogsaa hans stadige Omgang.

Sindssygehospitalet i Nykøbing S

- Oprettet 1915
- Plads til 678 patienter (1938: 900)
- Geografi: Holbæk Amt, Frederiksborg Amt og Københavns Amt
- Også særlig sikringsanstalt 1915-1994, efter dom eller kendelse fra Justitsministeriet

Indgangsmidler

- Udskrivningsprotokoller 1915-1953
- Navnekartoteker er nemlig ikke altid komplette!
- Navnekartotek, Mænd og Kvinder 1915-1933 (ældste navnekartotek)
- Navnekartotek, Mænd 1915-1954
- Navnekartotek, Kvinder 1915-1954
- Navnekartotek, udskrevne 1915-1954

Navnekartotek 1915-1933

Navn	Hjemsted	Nr.	Indl.	Udskr.
Larsen, Lauritz Maj	Fredeniksborg	46	1/2-15	6/8-16
- " - Nils Salomon				
- " - Peter Valdemar				
Lindqvist, Vilhelm	Fredeniksborg	175	14-2-16	+19.531
Larsen, Magnus Chr.	Kallindborg	207	13-3-16	25-3-18 +
Lindqvist, Kristian	Engelstrup, Greninge	261	23/4-16	29/4-16
Larsen, Carl Algot	Fredeniksborg	268	3-5-16	22-1-17 +
Larsen, Lars Peter	M. Kvalø	269	- -	7-1-19

Larsen, Ansel Johs.	Holbæk Tudeg.	468	21-5-17	28-6-17
Larvin - Karlsson, se H.	Nelsingør	576	13/9-17	2/6-19
Lind, Carl Frederik	Trørød, Vedbæk	619	28-11-17	15-2-19
Larsen, Nils Chr. Vilhelm	Nøjelse	623	30-11-17	14-8-18
- " - Georg Prysch	Chr. lind	631	21-12-17	23-8-18
- " - Vigo Andreas Pofus	Tr. berg	656	15-2-18	
- " - Christen Peder	Knardrup	671	6-3-18	4-10-18

Larvin - Karlsson, se H.	Nelsingør	576	13/9-17	2/6-19
Lind, Carl Frederik	Trørød, Vedbæk	619	28-11-17	15-2-19
Larsen, Nils Chr. Vilhelm	Nøjelse	623	30-11-17	14-8-18
- " - Georg Prysch	Chr. lind	631	21-12-17	23-8-18
- " - Vigo Andreas Pofus	Tr. berg	656	15-2-18	
- " - Christen Peder	Knardrup	671	6-3-18	4-10-18
- " - Hans Martin	Odense	704	2-5-18	25-9-18
- " - Jens	Vindstrup	708	8-5-18	14-3-23
Lomholt Nielsen, Ag	Hong	127	19/1-16	

Patientjournaler (sager)

- Patientjournaler 1916-1953 (på udskrivelsesdato/dødsdato), kaldes:
- Patientsager, mænd 1916-1953
- Patientsager, kvinder 1916-1953
- Patientsager, retspsykiatriske patienter 1918-1950 (også under almindelige sager)
- OBS: Ved flere indlæggelser, kan gammel journal være flyttet over på ny sag (og dermed ny udskrivningsdato)

Journal Nr. 623.

Indlagt den 30. 11. 1917.

Udskreven den 14. 8. 1918

Tidligere Nr.

— Udskrivnings Dato:

— Diagnose:

Nærmeste Paarørende: Hjørs søgtes.

Betaler: Hjørs søgtes. - Lille Skennel.

Indlæggende Læge: P. A. Davis.
Hjørs søgtes.

Journal skreven den 21-27. 12. 17.

— — af Guldman-Petersen.

Navn: Larsen, Niels Christian Vilhelm.

Alder: 34. (født den 1/2 1883.)

Gift eller ugift: Ugift.

Stilling: Skomager.

Bopæl: (Mortensdal Næstved.)

Opholdssted under Sygdommen: Hjørs søgtes. - 2 1/2 d. a.

Diagnose ved Indlæggelsen:

Epileptisk Psychose.

Legemlige Komplikationer:

A. C.

Diagnose ved Udskrivningen:

Epileptisk psychose.

Tilstand ved Udskrivningen:

Helbredt.

Niels Christian Vilhelm Larsen.

Nr 623

Ant. IV.

Kom igennem
Løst efter

Indlæg, m. 1/2 1917.

Skotte I
Fællestue
T. L.

Er selskabsorienteret men mener, det er 27. September
- Oktober 1917, bliver overrasket, da man fortæller
ham, det er 1. December, angiver at være bleven
syg sidst i Oktober.

Sin god. gode Oplysninger om sin Familie og sin Ing-
dom. Fader + Mo. i 65 års Alderen, 1 Broder + 4 søn-
dr. af Meningitis. Faderen døde "godt".

Selv har han været syg allerede fra 16 års Alderen
efter at han i 12 års Alderen havde fået et Knebræk i
Næbbet og senere et Hestepark, har været ved Skomage-
ret fra 14 års Alderen.

Som Skomager til Indlæggelsen angiver han stærk
Behandling fra Hjørs søgtes, hvor han var for "Lange
Behandling".

Foruden oplysn. giver han sig selv til at fortælle, at
Biskop Wegener havde skrevet, at han (N.C.) havde
kendt fra hans Plads, Rædby - Thott, Biskop Olsen
faldt rigtigt til Køge, hvor N.C. var i Selskab med
dem i "Prinsen", men Rædby - Thott gennemgik
Brevet (med tilløb om Rædby).

Ved Spørgsmål, om han nu virkelig kunne være
Biskop, hvor han dog lidt og mener, "at det kan
ikke være muligt - jeg ved ikke, hvad det var
for en Plads, senere fik han to Brev, hvor der

Selv han kan være sig allerede fra 16 Aars Alderen,
efter at han i 12 Aars Alderen havde faaet et Knevold i
Nakken og senere et Hestespark, kan være ved Thomaz-
rich fra 14 Aars Alderen.

Som Aarsag til Indlæggdommen angiver han stærk
Behandling paa Kjøge Sygehus, hvor han saa for „Læge-
beholdelse“.

Faure spontant giver han sig saa til at fortælle, at
Biskop Wegener havde skrevet, at han (F.) godt
kunne gaa hans Rads, Reedtz-Thott og Biskop Osk-
feldts rejse til Kjøge, hvor F. var i Selskab med
dem i „Prinsen“, men Reedtz-Thott opsnappede
Brevet (med Tilbud om Ratsen).

Ved Spørgsmaal, om han nu virkelig skulde være
Biskop, svarer han dog lidt og mere, „at det kan
ikke være muligt - jeg ved ikke, hvad det var
for en Rads? senere fik han to Breve, hvoriblandt

- Selv har han været syg allerede fra 16 Aars Alderen, efter at han i 12 Aars Alderen havde faaet et Knivstik i Nakken og senere et Hestespark [...] Som Aarsag til Sindssygdommen angiver han daarlig Behandling paa Køge Sygehus; hvor han laa for "Lungebetændelse".
- Ganske spontant giver han sig saa til at fortælle, at Biskop Wegener havde skrevet, at han (Pt.) godt kunde faa hans Plads, Reedtz-Thott og Biskop Ostenfeldt rejste til Køge, hvor Pt. var i Selskab med dem i "Pinsen", men Reedtz-Thott opsnappede Brevet (med Tilbud om Pladsen).
- Ved Spørgsmaal, om han nu virkelig skulde være Biskop, tøver han dog lidt og mener, "at det kan ikke være muligt - jeg ved ikke, hvad det var for en Plads".

Lidt om Arkivloven

- Personfølsomme sager
- 75-års tilgængelighedsfrist
- Samlebåndstilladelser for skifter 50-75 år
- Samlebåndstilladelser for folketællinger 1950-1970
- Hvordan man søger om adgang
- Søgemiddelerklæring
- Adgangsansøgning
- Hvad forventes af ansøger
- Vilkår